

Intrastatin sanoma-asiakkaiden testausohje

10.1.2020

Sisällysluettelo

1	Termien määritelmät.....	2
2	Intrastatin sanoma-asiakkuus	4
2.1	Asiointikanavana suorasanoma-asiointi Intrastatin sanomaliikenteessä.....	4
3	Intrastatin sanoma-asiakkaaksi hakeutuminen	4
3.1	Intrastatin sanoma-asiointi edellyttää.....	4
3.2	Hakeutuminen Intrastatin sanoma-asiakkaaksi.....	5
4	Intrastatin sanoma-asiakkaan testaus	5
4.1	Suoran sanoma-asiointin asiakastestaus.....	5
4.2	Suoran sanoma-asiointin yhteyden testaus	6
4.3	Siirtyminen operaattorivälitteisestä tietoliikenneyhteydestä suoraan sanoma-asiointiin	6
5	Sanomaliikenteen aloittaminen	7
6	Yrityksen Intrastat-ohjelmiston muuttuminen.....	7
7	Sanoma-asiointin luvan peruminen.....	7
8	Hakemuksen hylkäys.....	7
9	Lisätietoa	8

1 Termien määritelmät

Asiamies

Yritys, joka täyttää ja lähettää tilastoilmoituksen tiedonantovelvollisen puolesta. Asiamiehenä käytetään usein huolintaliikettä.

Ohjelmistotalo

Yritys, joka myy tilastoilmoittamisessa tarvittavia ohjelmistoja. Ohjelmistot rakennetaan Tullin sanomamäärittelyjen perusteella ja testataan Tullin kanssa.

Suora sanoma-asiointi

Sanomavälitys internetin kautta Tullille; Yritykset voivat välittää sanomia Tullille ns. webservice rajapinnan kautta ja käydä hakemassa Tullin järjestelmistä tuotettuja vastaussanomia.

Suora sanoma-ilmoittaja

Yritys, joka muodostaa ja välittää sanomia Tullin suoraan sanomarakajapintaan. Suora sanoma-ilmoittaja voi käyttää palveluntarjoajaa sanomien muodostamiseen ja välittämiseen.

Palveluntarjoaja

Yritys, joka toimii toisen yrityksen puolesta sanomien muodostajana ja/tai välittäjänä Tullin suoraan sanomarakajapintaan.

Varmenne

Tulli tunnistaa sanomien muodostajan ja välittäjän VRKn myöntämien varmenteiden avulla. Muodostaja tarvitsee varmenteen XML-allekirjoitusta varten ja välittäjä yhteyksiä varten.

Asiakastestaus

Sanoma-asiakkaan luvan saamista edeltävä vaihe, jossa yritys lähettää ilmoituksia sanomana Tullin testiympäristöön. Hyväksytysti suoritettua testauksen jälkeen asiakas saa sanoma-asiointin luvan ja pystyy lähettämään virheettömiä sanomia Tullin järjestelmään ongelmitta.

Sarjanumero

Kolmemerkkinen tunnus, joka yksilöi lähittäjän. Sarjanumeroa tarvitaan sekä testaus- että tuotantovaiheissa ja se näkyy tilastoilmoituksen yksilöivässä tapahtumatunnuksessa. Intrastat-järjestelmässä käytetään sarjanumerosta myös termiä työasematunnus.

Sähköinen palvelukeskus

Tullin toimipaikka, jonne sanomamuotoiset ilmoitukset ohjautuvat noustessaan inhimilliseen käsittelyyn.

Tekninen testaus sovellusanomilla

Osa Intrastatin sanoma-asioinnin asiakkaaksi hakeutuvan testausta. Testauksessa käytetään yrityksen omia Intrastat-ilmoituksia ja tarkastetaan tietoliikenneyhteyksien toimivuus ja sanomien rakenteen virheettömyys.

2 Intrastatin sanoma-asiakkuus

Tämä ohje on tarkoitettu niille Tullin asiakkaille, jotka hakeutuvat Intrastatin sanomaliikenteen asiakkaiksi. Ohjeessa esitetään hakeutuminen sanoma-asiakkaaksi ja testausprosessin eteneminen teknisestä testauksesta sanomaliikenteen aloittamiseen.

2.1 Asiointikanavana suorasanoma-asiointi Intrastatin sanomaliikenteessä

Suorassa sanoma-asiointissa tiedonantovelvollinen eli suora sanomailmoittaja lähettää XML-muotoisi sanomia Tulliin julkisen sanomajärjestelmän kautta kytketyllä julkiseen verkkoon (internet).

3 Intrastatin sanoma-asiakkaaksi hakeutuminen

3.1 Intrastatin sanoma-asiointi edellyttää

Yrityksellä tulee olla käytössään tullausohjelmisto, joka tuottaa vaadittavat sanomat Tullin antamien ilmoitusstandardien mukaisina. Tulli ei toimita tarvittavia ohjelmistoja, vaan yritys voi tiedustella niitä omalta ohjelmistotoimittajaltaan. Jos yrityksellä ei ole valittuna omaa ohjelmistotoimittajaa, luettelo suoran sanoma-asiointin ohjelmistotaloista löytyy Tullin sivuilta osoitteesta

[Suoran sanoma-asiointin ohjelmistotalot](#)

Tullin nettisivuilta löytyy ne tullausohjelmistoja tarjoavat yritysten tiedot, jotka ovat antaneet luvan markkinoida tietojään sivuillamme.

Sanomaliikenteen ja sanomien tietosisällön kuvaukset löytyvät Tullin nettisivuilta osoitteesta [Sanomakuvaukset](#)

Suorassa sanoma-asiointissa yrityksen on hankittava Digi- ja väestötietoviraston (DVV) myöntämä varmenne yhteyden muodostamista ja sanoman välittämistä varten.

- Tulli tunnistaa sanoman muodostajan ja välittäjän varmenteiden avulla. Muodostajan tekemä XML-muotoinen sanoma allekirjoitetaan digitaalisesti käyttäen apuna varmennetta.
- Tulli tunnistaa sanoman muodostajan y-tunnuksen sanoman XML-allekirjoituksen varmenteesta.
- Välittäjä tarvitsee varmenteen yhteyttä varten. Jos muodostaja ja välittäjä ovat sama taho, riittää yhden varmenteen hankkiminen.
- Lisätietoa varmenteen hankkimisesta löytyy ”Sanomapohjainen asiointi Tullissa: Tekninen opas”.

Päästäkseen Intrastatin sanomailmoittajaksi yrityksen on testattava tullausohjelmansa ja verkkoyhteydet Tullin kanssa. Tulli suorittaa testauksen myös tullausohjelmia tekevien ohjelmistotalojen kanssa. Testauksesta kerrotaan tarkemmin luvussa 4.

3.2 Hakeutuminen Intrastatin sanoma-asiakkaaksi

Intrastatin sanoma-asiakkuutta haetaan hakemuksella sanoma-asiointiin Tullissa, tullilomake 934.

Suorassa sanoma-asioinnissa sanomailmoittajana ja palvelutarjoajana toimivan yrityksen on haettava lupaa käyttää suoraa sanoma-asiointia. Sanoma-asioinnin hakemus löytyy Tullin nettisivuilta.

Hakemuksen käsittelyn jälkeen Sähköisen palvelukeskuksen asiakastestaaja sopii sanoma-asiakkaaksi hakeutuneen yrityksen kanssa teknisen testauksen ajankohdan.

4 Intrastatin sanoma-asiakkaan testaus

Testauksen tavoitteena on, että yritys lähettää mahdollisimman virheettömiä ilmoituksia sanomälähtämisen tuotantovaiheeseen siirryttyään.

Testaus suoritetaan yrityskohtaisesti (yksi y-tunnus). Erillisiä toimipistekohtaisia testauksia ei tehdä (vain yhden toimipisteen INT-tunnus, jos sellainen on käytössä), Testaus tehdään tietojärjestelmäkohtaisesti. Yritys joutuu suorittamaan useita testauksia vain siinä tapauksessa, että yrityksen eri toimipisteissä on käytössä useita tietojärjestelmiä. Jos kyseessä on yrityskonserni, testaukset suoritetaan yrityskohtaisesti (eri y-tunnukset).

Yrityksen testauksen yhteyshenkilönä pidetään hakemuksessa sanoma-asiointiin Tullissa ilmoitettua Intrastatin sanoma-asioinnin yhteyshenkilöä, ellei muuta ole sovittu.

Ohjelmistotalon edustaja voi avustaa yritystä testauksessa, mutta testauksesta vastaa aina tilastoilmoittaja tai asiamies. Yritys vastaa itse testaukseen liittyvistä kustannuksistaan.

Jos yritys aikoo käyttää tuotannon ohjelmistossaan sellaisia automatisoituja toimintoja, jotka eivät ole tulleet ilmi asiakastestauksen aikana, on niistä kerrottava asiakastestaajalle. Yrityksen tulee varata riittävästi resursseja asiakastestauksen suorittamiseen sovitussa aikataulussa.

Sanomailmoittajana toimiva yritys on vastuussa siitä, että tilastoilmoituksia tekevä henkilöstö hallitsee ilmoitussanomien lähettämisen. Sanomapohjaisia tilastoilmoituksia tekevien työntekijöiden tulee osallistua mahdollisimman laajasti testaukseen.

4.1 Suoran sanoma-asioinnin asiakastestaus

Suorassa sanoma-asioinnissa Intrastat- ilmoittaja eli suora sanomailmoittaja lähettää XML-muotoisia sanomia Tulliin julkisen sanomarakajapinnan kautta kytkeytymällä julkiseen verkkoon (Internet). Tullin yritysasiakkaat voivat lähettää automatisoidusti sanomia Tullin julkisen sanomarakajapinnan kautta Tullin tietojärjestelmiin ja käydä hakemassa Tullin järjestelmistä tuotettuja vastaussanomiam ns. viestivastosta. Suora sanomailmoittaja voi olla myös Intrastat-yrityksen edustaja. Halutessaan suora sanomailmoittaja voi käyttää sanomien välittämiseen ja muodostamiseen palveluntarjoajaa.

Jos uusi yritys aloittaa Intrastatin sanomapohjaisen asioinnin, yrityksen tulee suorittaa mahdollinen suoran sanoma-asioinnin tekninen yhteydentestaus sekä Intrastat- sovelluksen testaus.

4.2 Suoran sanoma-asioinnin yhteyden testaus

Suoran sanoma-asioinnin yhteyden testauksen testitapausten suorittamisella varmistetaan, että asiakkaan ohjelmisto on yhteensopiva Tullin suoran sanoma-asioinnin web service –palvelun kanssa. Koska suora sanoma-asiointi toimii kuljetuskerroksena Intrastat- ilmoituksille, yhteyden tekninen toimivuus pyritään varmistamaan erikseen ennen sovellusanomilla tehtävää testausta.

Yhteyden testaus on vapaaehtoista, jos yritys jo käyttää suoraa sanoma-asiointia johonkin Tullin järjestelmään tai käyttää sellaista sanoman välittäjää, joka on jo aikaisemmin tehnyt yhteyden testauksen. Tarkemmat suoran sanoma-asioinnin yhteyden testausohjeet lähetetään yritykselle testausajan sopimisen yhteydessä. Yritys voi halutessaan tässä yhteydessä ottaa käyttöönsä myös suoran sanoma-asioinnin sanomatiedotepalvelun.

4.3 Siirtyminen operaattorivälitteisestä tietoliikenneyhteydestä suoraan sanoma-asiointiin

Kun yritys siirtyy operaattorivälitteisestä sanoma-asioinnista suoraan sanoma-asiointiin, yrityksen on toimittettava tullille hakemus sanoma-asiointiin Tullissa (tullilomake 934) ja valittava lomakkeesta kohta muutoshakemus

Siirtyminen suoraan sanoma-asiointiin edellyttää hyväksytysti suoritettua asiakastestausta Tullin kanssa.

Asiakastestausaika Tullin kanssa:

- Suoran sanoma-asioinnin yhteyden testaus (vain uusille sanoman välittäjille), 1 viikko.
- Testaus yrityksen omalla Intrastat- materiaalilla, enintään 3 viikkoa.

Omalla materiaalilla testattaessa yritys valitsee vähintään 4 kpl tuotantoympäristössä tehtyä Intrastat-ilmoitusta, jotka yritys lähettää suoran sanoma-asioinnin kautta XML-muotoisena Tullin asiakastesti-ympäristöön. Ennen testausta yritys ilmoittaa Tullin asiakastestaajalle näiden Intrastat- ilmoitusten tilastonumerot.

On huomioitava, että testattavan materiaalin tietosisällön tulee sisältää seuraavat tiedot:

- ilmoitus tuonnista ja/-tai viennistä yrityksen tiedonantovelvollisuuden mukaan
- tuonnissa alkuperämaa, joka ei ole EU-maa
- lisäpaljousyksikkö ja määrä
- muitakin kauppatahtuman luonne-koodeja kuin I I
- muitakin kuljetustapakoodoja kuin I
- nollailmoitus
- sisäinen viite

Tarkat sanomansisältökuvaukset löytyvät Intrastatin tietosisältöoppaasta Tullin nettisivuilta.

Intrastatissa on siirtymäaikana mahdollista käyttää samanaikaisesti sekä operaattorivälitteistä tietoliikenneyhteyttä että suoraa sanoma-asiointia. Siirtyessään operaattorin käytöstä suoraan sanoma-asiointiin yrityksen tulee huolehtia, että tarvittaessa myöhemmin lähetettävät vastaussanomamat ope-

raattorivälitteisesti lähetettyihin tilasto-ilmoituksiin pystytään vastaanottamaan edelleen operaattorin kautta. Tullin lähettämä vastaussanoma menee aina siihen asiointikanavaan, mistä asiakkaan sanoma on saapunutkin. Kun yritys ei tarvitse enää operaattorivälitteistä sanomaliikenneyhteyttä, yrityksen tulee ilmoittaa siitä Tullin asiakastestaaajalle. Asiakastestaaaja sopii yhdessä asiakkaan kanssa operaattoriyhteyksien sulkemisen ajankohdasta.

5 Sanomaliikenteen aloittaminen

Kun asiakastestaus on suoritettu hyväksytysti, yritykselle lähetetään lupapäätös suoraan sanoma-asiointiin Intrastat- järjestelmään. Päätöksessä ilmoitetaan tuotannon aloituksen ajankohta.

Toimenpiteet ennen tuotannon aloitusta:

- Yrityksen on huolehdittava, että sanomat lähetetään tuotantoympäristöön.
- Yritys ilmoittaa Sähköisen palvelukeskuksen asiakastestaaajalle, milloin ensimmäinen tilastoilmoitus lähetetään. Jos lähettämisen aloittaminen siirtyy sovitusta, yrityksen on ilmoitettava Sähköisen palvelukeskuksen asiakastestaaajalle uusi aloittamisajankohta. Tullin asiakastestaaaja seuraa tarvittaessa tuotannon sanomaliikennettä ensimmäisten sanomien aikana.

6 Yrityksen Intrastat-ohjelmiston muuttuminen

Intrastat- ohjelmiston tai sen version muuttumisesta sekä palveluntarjoajan vaihtumisesta täytetään muutoshakemus sanoma-asiointiin Tullissa (tullilomake 934) testauksen tarpeen selvittämistä varten. Uutta versiota, ohjelmistoa tai sanomaliikenne yhteyttä ei saa ottaa käyttöön ennen kuin Tulli antaa luvan käyttöönottoon.

7 Sanoma-asiointiin luvan peruminen

Lupa sanoma-asiointiin voidaan peruuttaa joko määräajaksi tai kokonaan. Peruuttamisen syynä voivat olla esimerkiksi:

- tahalliset tai välinpitämättömyydestä johtuvat väärinkäytökset
- toistuvat korjaamattomat virheet
- sanoma-asiointiin lupaehtojen rikkominen
- yrityksen pyyntö.

8 Hakemuksen hylkäys

Tulli lähettää tiedon asiakashakemuksen hylkäyksestä yritykselle päätöksellä, johon on merkitty hylkäyksen syyt, valitusosoitus ja yhteystiedot lisätietojen saamiseksi.

9 Lisätietoa

Lisätietoa löytyy Tullin nettisivuilta löytyvistä sanoma-asiointin oppaista:

”Sanomapohjainen asiointi Tullissa: Tekninen opas” sekä,

”Sanomapohjainen asiointi Tullissa: Johdanto sanomapohjaiseen asiointiin Tullissa”.

Oppaat löytyvät Tullin nettisivuilta.

[Sanoma-asiointi](#)

Kysymyksiä sanoma-asiakkaaksi hakeutumisesta voi lähettää osoitteeseen EDI-luvat@Tulli.fi